

Raport okresowy z realizacji
Gminnego Programu Rewitalizacji
Miasta Luboń na lata 2017-2027
za okres 2020-2021

Luboń, 2022 r.

Spis treści

Wstęp.....	3
Podjęte działania.....	3
Postęp w realizacji przedsięwzięć	7
Podsumowanie	20

Wstęp

Mając na uwadze zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) i obowiązków sprawozdawczych w zakresie procesu rewitalizacji ustalono dwuletni okres raportowania począwszy od 2018 r. Termin drugiego już raportu przypada zatem na rok 2022 i obejmuje lata 2020-2021. Powyższe zbiegło się także z okresem sprawozdawczości do Wielkopolskiego Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego (Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji) oraz Głównego Urzędu Statystycznego (sprawozdanie REW za 2021 r.).

Niniejsze sprawozdanie zostało przedłożone Komitetowi Rewitalizacji dnia 30 listopada 2022r.

Podjęte działania

Gminny Program Rewitalizacji obejmuje szereg zadań, które służyć mają przeprowadzeniu rewitalizacji na wyznaczonych obszarach. Ze względu na wciąż niewystarczające środki finansowe miasta na wszystkie założone przedsięwzięcia podjęto kroki w celu pozyskania finansowania ze źródeł zewnętrznych. Działania te umożliwiły realizację także zadań wykraczających poza określoną w programie listę, ale mających wpływ na wzmacnianie lokalnych potencjałów miasta i poprawę jakości życia jego mieszkańców.

ROK 2020

W roku 2020 dzięki uzyskanym środkom udało się rozpocząć realizację dużych inwestycji, w tym kluczowego projektu Gminnego Programu Rewitalizacji, tj. prace przy Domu Włodarza, będący podstawą dla wielu pozostałych zadań. Ponadto dotacje umożliwiły działania w zakresie zieleni miejskiej, infrastruktury społecznej i sportowej

Dla projektu o nazwie „Zachowanie, rozwój i promocja dziedzictwa kulturowego Miasta Luboń poprzez przebudowę, rozbudowę i wyposażenie Domu Włodarza na cele instytucji kultury” udało się uzyskać dofinansowanie w kwocie 1 602 472,31 zł (wartość całkowita projektu 2 479 723,00 zł) w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020. Obejmującego przebudowę i rozbudowę budynku użyteczności publicznej Domu Włodarza. Projekt obejmuje też budowę obiektów towarzyszących tj. obiektów małej architektury, miejsca gromadzenia odpadów stałych, stanowisk postojowych dla samochodów osobowych, miejsc na rowery, miejsca odpoczynku i rekreacji, dróg wewnętrznych, instalacji: wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, deszczowej,

elektrycznej, teletechnicznej, gazowej. Przedsięwzięcie ukierunkowane jest także na adaptację przebudowanej i rozbudowanej infrastruktury na cele aktywności kulturalnej oraz integracji społecznej, a zatem w jego ramach planuje się także zakup niezbędnych środków trwałych i wyposażenia. Dzięki powyższemu prace budowlane ruszyły w roku 2021.

Ryc. 1. Budowa Domu Włodarza

Źródło: Urząd Miasta Luboń.

Miasto uzyskało także dobre wyniki w dofinansowaniach pozyskanych na inwestycje transportowe, w tym drogi – w 2020 r. była to kwota 2 995 697,00 z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, z którego realizowano przebudowę ulicy Brzozowej i Jaśminowej w Luboniu, budowę kanalizacji deszczowej oraz chodników w ul. Andersena i Makuszyńskiego, a także budowę ul. Juranda w Luboniu. Przedsięwzięcia te mają duży wpływ na poprawę komfortu życia mieszkańców.

W ramach konkursu 2.5.2 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na wniosek „Poprawa jakości środowiska miejskiego w Luboniu poprzez rozwój terenów zieleni” Miasto Luboń otrzymało ponad 2,2 mln zł dotacji na zieleni miejską wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Realizacja projektu przewidziana na lata 2019-2021, w znacznej mierze odbyła się w 2020 r. i obejmowała zakresem 5 lokalizacji w mieście: Park Papieski (dominujący obszarem nad pozostałymi lokalizacjami), tereny wzdłuż Strumienia Junikowskiego przy ul. Unijnej, skwer przy ul. Powstańców Wlkp./ks. Streicha, zieleniec przy istniejącym placu zabaw przy ul. 3 Maja oraz teren przy ul. Konarzewskiego. Wskazane miejsca znajdowały się w zasięgu obszarów zdegradowanych i rewitalizacji. Łączna powierzchnia zaprojektowanych terenów to ponad 11 ha. Głównym celem projektu było stworzenie nowych terenów zieleni i podniesienie jakości zieleni na terenach już istniejących, co wpisuje się w

działania rewitalizacyjne. We wszystkich ww. lokalizacjach wykonane zostały rozległe prace budowlane i zieleniarskie. Dzięki temu mieszkańcy nie tylko danych terenów, ale i całego miasta mogą korzystać z terenów rekreacyjnych nowych lub lepszej jakości.

Ponadto w roku 2020 uzyskano dofinansowanie do zadania pn. „Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 4”, w wysokości 2 500 000,00 zł przyznane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Budynek znajduje się w zasięgu obszaru zdegradowanego, a dzieci, które uczęszczają do szkoły są także mieszkańcami terenów rewitalizacji.

W ramach rewitalizacji w sferze społecznej zrealizowano projekt pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior-WIGOR w Luboniu w roku 2020”, a przyznane dofinansowanie wyniosło 108 000,00 zł. Ponadto wykorzystano dofinansowanie ze środków: Program Wieloletni Senior-WIGOR na lata 2015-2020 w ramach programu "Opieka Wytchnieniowa - edycja 2020" dofinansowanego z Funduszu Solidarnościowego. Miasto Luboń pozyskało dotację na sfinansowanie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych w wysokości 71 600,00 zł.

W zakresie działań służących rewitalizacji społecznej zrealizowano projekt pn. „Budowa obiektu szatniowo-sanitarnego na boisku typu Orlik 2012 w Luboniu” przy ulicy 1 Maja 10 położony w obszarze zdegradowanym, na który uzyskano dofinansowanie 76 500,00 zł pochodzących ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w ramach program „Szatnia na medal 2020”.

ROK 2021

W 2021 r. dzięki uzyskanym dotacjom Miasto mogło podjąć nowe działania rewitalizacyjne, których celem jest poprawa komfortu życia w mieście w różnorodnych dziedzinach. Wśród nich znalazły się inwestycje drogowe służące poprawie bezpieczeństwa, ale także komfortowi poruszania się po mieście. Ponadto znaczne środki uzyskano na działania na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami. Dzięki finansowaniu możliwa była pielęgnacja zabytkowej zieleni miejskiej oraz poprawa bezpieczeństwa na rzece Warcie.

W roku 2021 w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 uzyskano także dotację o wartości: 2 674 711,40 zł na projekt pn. "Rozwój elektronicznych usług publicznych w Gminach Luboń, Mosina i Włoszakowice", w ramach którego wprowadzone zostaną usprawnienia w Urzędzie Miasta Luboń służące poprawie obsługi jego klientów.

Ponadto w 2021 r. złożono wniosek o przyznanie dofinansowania w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych na projekt pn. "Przebudowa ulicy Kościuszki w Luboniu"¹.

---

¹ W 2022 r. przyznano dofinansowanie o wartości 9 241 215,29 zł. Inwestycję rozpoczęto w bieżącym roku.

W ramach funduszu celowego otrzymano środki z Rządowego Programu Rozwoju Dróg na projekt pn. „Poprawa bezpieczeństwa pieszych na skrzyżowaniu ul. Powstańców Wielkopolskich - ks. Streicha - Puszkina w Luboniu” – przyznana dotacja o wartości: 320 000,00 zł oraz Rządowego Programu Rozwoju Dróg na projekt pn. „Budowa ul. Długiej w Luboniu” – przyznana dotacja o wartości: 2 985 042,00 zł. Ponadto ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych uzyskano środki na budowę zbiornika retencyjnego w dolinie rowu Żabinka w Luboniu – przyznano dofinansowanie o wartości: 730 000,00 zł.

W sferze społecznej ze środków Funduszu Solidarnościowego programu "Opieka Wytchnieniowa - edycja 2021" na usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych, przyznano dofinansowanie: 78 540,00 zł. Ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020 uzyskano środki na projekt pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+ w Luboniu w roku 2021" - przyznano dofinansowanie o wartości: 106 800,00 zł oraz z Funduszu Dopłat w ramach realizacji przez Bank Gospodarstwa Krajowego rządowego programu budownictwa socjalnego i komunalnego na budowę budynku komunalnego przy ul. Łącznej 4 uzyskano wsparcie finansowe o wartości: 4 141 908,88 zł.

Ponadto ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w ramach programu „Szatnia na medal 2021” na projekt pn. Remont szatni oraz pomieszczeń sanitariatów na Hali LOSIR w Luboniu ul. Kołłątaja 2 – przyznano dofinansowanie o wartości: 41 315,00 zł.

W ramach działań dla zielonej infrastruktury w mieście ze środków Powiatu Poznańskiego na projekt pn. „Pielęgnacja konserwatorska pomnikowych alei lipowych w obszarze historycznego układu urbanistycznego na terenie miasta Lubonia” uzyskano dotację o wartości 20 000,00 zł, natomiast ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu projekt pn. „Pielęgnacja istniejących drzew w pomnikowych alejach lipowych na terenie miasta Luboń" dofinansowano kwotą 70 568,00 zł.

Ze środków Województwa Wielkopolskiego na zadanie pn. „Zakup łodzi silnikowej wraz z osprzętem na potrzeby ratownictwa wodnego” przyznano dotację o wartości 25 000,00 zł.

Niezależnie od działań Miasta, o dofinansowanie na rewitalizację budynków mieszkalnych przy ul. Kolonia PZNF oraz ul. Armii Poznań starała się Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu. Dzięki dotacjom w latach 2020 i 2021 przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Poznaniu w kwocie

247 215,54 zł oraz wkładowi własnemu Spółdzielni w wysokości 156 784,54 zł możliwa była realizacja II etapów prac wymiany pokryć dachowych zabytkowych budynków przy ul. Kolonia PZNF 1².

Dzięki dotacji uzyskanej ze Starostwa Powiatowego w wysokości 89 500 zł zrealizowano drugi etap rewitalizacji poszycia dachu Hali Poelziga należącej do obiektów zabytkowych położonych na terenie zespołu fabrycznego Luvena S.A. w Luboniu.

Postęp w realizacji przedsięwzięć

Założone w Gminnym Programie Rewitalizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne po kolejnych dwóch latach obowiązywania programu są w różnym stopniu realizacji. Toczące się nadal prace budowlane przy inwestycji dotyczącej Domu Włodarza, która jest elementem bazowym do części z pozostałych zadań (w myśl projektów zintegrowanych) oznaczają, że ich realizacja nie została wykonana zgodnie z pierwotnymi założeniami. Podkreślenia wymaga, że na lata 2020 – 2021 przypadł okres pandemii Covid-19, która spowolniła działalność w zasadzie wszystkich branż gospodarki, co niejednokrotnie utrudniało lub uniemożliwiało realizację przedsięwzięć. Ogłoszony lockdown zamroził część inwestycji, a działania związane ze spotkaniami z ludźmi, zupełnie wykluczył. Stosunkowo szybko udało się wypracować nową - zdalną formułę wydarzeń kulturalnych i społecznych, a i prace dotyczące inwestycji infrastrukturalnych mogły po pewnym czasie zostać wznowione. Jak wykazano w poprzednim raporcie, z uwagi na wciąż niezakończone prace przy Domu Włodarza, wszelkie wydarzenia były realizowane, jeśli było to możliwym, w innej lokalizacji bądź formie – szczególnie dotyczy to wydarzeń organizowanych przez Bibliotekę Miejską w Luboniu oraz Ośrodek Kultury w Luboniu. Co istotne, jak niejednokrotnie się podkreśla, oddziaływanie tych przedsięwzięć, wykraczające poza wyznaczone w GPR obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji miało zasięg ogólnomiejski.

Dla zobrazowania poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne oznaczono kolorami:

- **zielone** – zrealizowane w analizowanym okresie
- **pomarańczowe** – w realizacji lub realizowane w innej lokalizacji lub częściowo zrealizowane w analizowanym okresie
- **czerwone** – niezrealizowane w analizowanym okresie

---

² Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu wystąpiła w 2022 r. z wnioskami o dofinansowanie na kolejne inwestycje rewitalizacyjne

Ocena realizacji wykazała, że w latach 2020-2021 13% (4) przedsięwzięć udało się zrealizować w badanym okresie lub były one realizowane cyklicznie. Natomiast 53% (16) przedsięwzięć jest w realizacji lub zostało zrealizowane częściowo. Zaliczono do tej grupy działania, które zostały podjęte w innej niż zakładana lokalizacji lub wykonano je etapowo. Działania niezrealizowane w analizowanym okresie stanowiły 33% (10) i wśród nich znalazły się głównie przedsięwzięcia techniczne bezpośrednio związane z niepodjęciem realizacji inwestycji infrastrukturalnej. W porównaniu do wyników z poprzedniego raportu jest to niewielka zmiana. Podkreślenia wymaga, że badany okres przypadł na apogeum pandemii Covid-19 i związane z tym ograniczenia łącznie z lockdownem, co miało wpływ na wszystkie inwestycje, ale szczególnie odczuwalne to było w rezultatach przedsięwzięć miękkich, dotyczących społecznych dziedzin życia. Porównanie wyników obu raportów pod tym względem nie daje więc rzeczywistego obrazu zrealizowanych działań i nie jest adekwatne. Najistotniejszym jest jednak to, że wszystkie branże znalazły swój sposób na niecodzienną sytuację. W relatywnie szybkim tempie bardzo dużo przedsięwzięć zmieniło formę, tam gdzie to było możliwe, na wersję zdalną dopasowując się do nowej rzeczywistości.

Tab. 1. Stopień realizacji przedsięwzięć GPR dla Miasta Luboń na rok 2022.

nr	Nazwa przedsięwzięcia	Organ odpowiedzialny	Zakres	Stopień realizacji
A1	Przebudowa Domu Włodarza	Miasto Luboń	Przebudowa Domu Włodarza	W 2021 r. rozpoczęto budowę budynku, (zakończenie planowane jest na 2022 r.)
A2	Historia miasta w nowoczesnym wydaniu	Ośrodek Kultury w Luboniu	Zakup i montaż tablicy multimedialnej w Domu Włodarza	Nie dokonano zakupu tablicy multimedialnej. Zadanie będzie realizowane po zakończeniu inwestycji przebudowy Domu Włodarza
A3	Koncerty edukacyjne dla dzieci	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja koncertów w Domu Włodarza	W 2021 r. odbyło się 7 przedstawień, które zorganizowano w Ośrodku Kultury z uwagi na brak dostępności Domu Włodarza
A4	Zwiększenie tożsamości lokalnej poprzez organizację koncertów patriotycznych	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja koncertów w Domu Włodarza	Zorganizowano Święto Niepodległości w Ośrodku Kultury z uwagi na brak dostępności Domu Włodarza
A5	Luboński Szlak Architektury Przemysłowej	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizowanie wycieczek oraz stała	Ośrodek Kultury w 2020 r. zorganizował jedynie 3 wycieczki Lubońskim Szlakiem Architektury Przemysłowej, reszta

			ekspozycja w Domu Włodarza	wycieczek została odwołana ze względu na pandemię, jednak żadna nie miała związku z Domem Włodarza.
A6	Dom Włodarza jako miejsce eliminacji do konkursów muzycznych	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja konkursów muzycznych w Domu Włodarza	Eliminacje odbywały się w formie elektronicznie nadsyłanych zgłoszeń oraz zaproszeń.
A7	Powiatowy Przegląd Chórów	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja przeglądów chórów w Domu Włodarza	Nie odbyły się z uwagi na brak dostępności wystarczająco dużej sali
A8	Przegląd Zespołów Śpiewaczych	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja przeglądów Zespołów Śpiewaczych w Domu Włodarza	Z racji braku dostępności obiektu Domu Włodarza wydarzenia musiały odbyć się w Ośrodku Kultury – Przegląd Zespołów Śpiewaczych „Niezapominajka”
A9	Rajd Nordic Walking	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja rajdu w Domu Włodarza	W latach 2020 i 2021 odbyły się dwa Rajdy Nordic Walking im. Włodzimierza Kaczmarska trasy były powiązane z Domem Włodarza
A10	Spotkania gwarowe	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja zajęć w Domu Włodarza	Zajęcia nie odbyły się.
A11	Wykłady w ramach cyklu „Wokół sztuki, wokół fotografii”	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja wykładów w Domu Włodarza	Wykłady odbywały się w innych lokalizacjach z powodu braku dostępności Domu Włodarza
A12	Wystawy i ekspozycje czasowe	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja wystaw w Domu Włodarza	Wystawy realizowane były w Ośrodku Kultury z powodu braku dostępności Domu Włodarza
A13	Rajd rowerowy	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja rajdu z lokalizacją mety przy Domu Włodarza	Rajd rowerowy nie odbył się do tej pory z uwagi na brak oznakowania szlaku rowerowego im Jana Pawła II.
A14	Digitalizacja materiałów historycznych i dokumentów życia społecznego	Biblioteka Miejska	Zebranie materiałów od mieszkańców, ich digitalizacja i prezentacja w Domu Włodarza	Działania na rzecz digitalizacji zebranych od mieszkańców materiałów objęły odpowiednio 379 obiektów w 2020r. i 520 obiektów w samym 2021 r., W ramach Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej odnotowano 31949 (2020 r.) i

				56536 (2021r.) zdigitalizowanych obiektów
A15	Utworzenie punktu informacji turystycznej	Biblioteka Miejska	Przygotowanie punktu informacji turystycznej w Domu Włodarza	Nie utworzono z uwagi na brak dostępności Domu Włodarza
A16	Wykłady z zakresu regionalistyki, historii regionu, jego wybitnych przedstawicieli	Biblioteka Miejska	Przygotowanie cyklu wykładów w Domu Włodarza	Nie prowadzono
A17	Sala Historii miasta – stała wystawa	Biblioteka Miejska	Przygotowanie wystawy w Domu Włodarza	Nie zrealizowano.
B1	Przebudowa pl. Edmunda Bojanowskiego	Miasto Luboń - BMK	Przebudowa placu – okres realizacji 2018-2020	Projekt koncepcji przebudowy P. E. Bojanowskiego został opracowany w 2014/2015r., z uwagi na brak funduszy na ten cel dalsze prace nie zostały dotąd podjęte.
B2	Zagospodarowanie terenów leśnych Nadleśnictwa Babki	Miasto Luboń - BMK	Zagospodarowanie terenów nadleśnictwa Babki - Utworzenie ciągu pieszo – jezdnego o długości ok. 1km – okres realizacji 2017-2019	Nie zrealizowano z uwagi na brak zleconych działań.
B3	Budowa ciągu rekreacyjnego pieszo – rowerowego wzdłuż jeziora Kocie Doły w Luboniu	Miasto Luboń - BMK	Ciąg rekreacyjny wzdłuż jeziora Kocie Doły – okres realizacji 2018-2021	Wykonano projekt odcinka ścieżki wzdłuż jeziora Kocie Doły od ul. Wodnej do ul. Podgórznej. W latach 2020-2021 nie podjęto dalszych działań
B4	Przeniesienie filii bibliotecznej i powstanie mediateki	Biblioteka Miejska	Powstanie filii w Przedszkolu Nr 1	Podjęto uchwałę o zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego umożliwiającą zmianę sposobu użytkowania obiektu ³ . Inwestycja na etapie projektowym

³ uchwała Rady Miasta Luboń nr XXXIX/297/2021 z dnia 25 listopada 2021 r.

B5	Pomoc żywnościowa 2014-2020	Związek Stowarzyszeń Wielkopolski Bank Żywności z siedzibę w Poznaniu - MOPS	Wsparcie osób i rodzin zagrożonych i doświadczających ubóstwa poprzez pomoc w formie paczek żywnościowych	MOPS w Luboniu uczestniczy w realizacji POPŻ 2014-2020 (Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa) jako Organizacja Partnerska Lokalna. W 2021r. realizowano podprogram 2020 (od lutego 2021 do września 2021). W lutym 2021 Ośrodek przystąpił do realizacji podprogramu 2020. Jedynym kosztem jaki MOPS ponosi z własnych środków jest transport żywności. W 2021r całkowity koszt czterech transportów wyniósł: 2706 zł.
B6	Poprawa dostępu do usług społecznych wspierających rodzinę i rodzinną pieczę zastępczą na terenie MOF Poznania	Miasto Poznań Partner: MOPS	Poprawa dostępu do usług społecznych dla rodzin	Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020. i zaplanowany jest na okres 36 miesięcy (od 1.03.2020r do 28.02.2023r.). Całkowity koszt to kwota 723 222,88 zł. Kwota dofinansowania dla naszego miasta wynosi 684 168,84 zł. Udział własny to 39 054,04 zł.
B7	Program Aktywizacja i Integracja 2017	Powiatowy Urząd Pracy - MOPS	Pomoc osobom długotrwale bezrobotnym, w powrocie na rynek pracy	Program zakończony w roku 2017 objął wsparciem jedną osobę z Lubonia.
B8	Rewitalizacja zabytkowego obiektu przemysłowego – budynku HALI POELZIGA	LUVENA S.A.	Rewitalizacja budynku	W 2020 i 2021 r. uzyskano dofinansowania ze Starostwa Powiatowego w Poznaniu na remont poszycia dachowego o łącznej wartości 189 500 zł. Inwestycja nie została jeszcze zakończona.
B9	Unikalny, zabytkowy budynek willowy, Luboń ul. Kolonia PZNF 1	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu	Rewitalizacja budynku	W 2020 r. dotacja ze Starostwa Powiatowego w Poznaniu w kwocie: 97 215,59 zł brutto oraz udział własny Spółdzielni w kwocie: 42 000,00 zł brutto – realizowano wymianę pokrycia dachowego ETAP II (kończącego prace

				dekarские na obiekcie) realizacja w 2020 r.
B10	Unikalny, zabytkowy budynek willowy, Luboń ul. Kolonia PZNF 2	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu	Rewitalizacja budynku	Dzięki dotacjom Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie 35 000,00 zł brutto i środkom własnym Spółdzielni w kwocie 12 855,74 zł brutto – zrealizowano w 2017 r. ETAP I (wymiana pokrycia dachowego). Następnie w roku 2018 za dofinansowanie w kwocie 70 000,00 zł brutto oraz środkom własnym Spółdzielni w kwocie 57 715,15 zł brutto, realizowano ETAP II kończący inwestycję wymiany pokrycia dachowego.
B11	Unikalny, zabytkowy budynek willowy, Luboń ul. Kolonia PZNF 3	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu	Rewitalizacja budynku	W 2019 r. rozpoczęto realizację wymiany pokrycia dachowego – ETAP I dzięki dotacji pozyskanej w 2018 r. ze Starostwa Powiatowego w Poznaniu w kwocie 80 000,00zł brutto przy udziale własnym Spółdzielni w kwocie 43 324,13 zł brutto. Czas realizacji inwestycji uzależniony jest od terminu przyznania dotacji oraz możliwości finansowych Spółdzielni ⁴ .
B12	Unikalny, zabytkowy budynek willowy, Luboń ul. Kolonia PZNF 4	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu	Rewitalizacja budynku	Wniosek o dofinansowanie inwestycji złożony w lutym 2022 r. ⁵
B13	Unikalny, zabytkowy budynek willowy, Luboń ul. Armii Poznań 51	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu	Rewitalizacja budynku	Dzięki dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie 50 000,00 zł brutto i środkom własnym Spółdzielni w kwocie 53 175,68 zł brutto – zrealizowano w 2017 r. ETAP I (wymiana pokrycia dachowego). W 2021 r. dotacja ze Starostwa Powiatowego w Poznaniu w kwocie: 150

⁴ wniosek o dotację inwestycji z budżetu powiatu poznańskiego na kolejny etap złożony w lutym 2022

⁵ Wniosek o dotację inwestycji z budżetu powiatu poznańskiego został złożony w lutym 2022 r.

				000,00 zł brutto + udział własny Spółdzielni w kwocie: 114 784,54 zł brutto – inwestycja objęła wymianę i modernizację pokrycia dachowego ETAP II (kończący)
--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów beneficjentów

Działania rewitalizacyjne opisane w Gminnym Programie Rewitalizacji nie odnoszą się tylko do zamkniętej listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Miasto poprzez realizację zadań własnych, ale także dzięki podejmowanym inicjatywom dąży do szeroko pojętej poprawy jakości życia mieszkańców Lubonia.

Ryc. 2. Przykład realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego – nowe pokrycie dachowe zabytkowego budynku mieszkalnego przy ul. Kolonia PZNF 3.

Źródło: www.sm-swarzedz.pl (strona internetowa Spółdzielni Mieszkaniowej w Swarzędzu).

Od 2018 r. Miasto Luboń realizuje program LUBOŃ ANTYSMOG, w ramach którego udzielane są dotacje do wymiany źródeł ciepła na bardziej ekologiczne, a tym samym służące poprawie jakości powietrza. Wartość dotacji sięga 70% poniesionych kosztów zakupu nowego pieca, z limitem kwoty dotacji do 5000 zł. Szczegółowe zasady zostały określone w dokumentach: uchwale nr XLI/316/2018 Rady Miasta Luboń z dnia 1 lutego 2018 r. w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Miasta Luboń na dofinansowanie wymiany źródeł ciepła na proekologiczne

urządzenia grzewcze, zmienionej uchwałą nr Luboń XXX/238/2021 z dnia 25 lutego 2021 r. Dzięki powyższemu łącznie od 2018 r. udzielono pomocy 165 beneficjentom (por. tabela 2).

Tab.2. Zmiany liczby beneficjentów z obszarów zdegradowanych i rewitalizacji Miasta Luboń

	2018	2019	2020	2021
Obszar zdegradowany	14	10	8	12
Obszary rewitalizacji	16	10	15	10

Źródło: opracowanie własne

Na mocy porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w mieście uruchomiono Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu „Czyste Powietrze”, w którym zainteresowani mogą uzyskać pomoc w złożeniu wniosku o dofinansowanie na wprowadzenie rozwiązań proekologicznych w ogrzewaniu budynków mieszkalnych.

Podjęte działania przyczyniają się do poprawy wskaźnika kryzysowego jakim jest stan powietrza w strefie wielkopolskiej.

Na podstawie uchwały Rady Miasta Luboń Nr XLIX/370/2018 z dnia 19 lipca 2018 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków Miasto Luboń udziela wsparcia finansowego dla działań rewitalizacyjnych dla obiektów zabytkowych. Na podstawie wyżej wymienionej uchwały, określającej zasady dotowania prac, w 2020 r. Rada Miasta Luboń udzieliła dotacji na wykonanie I etapu remontu organów firmy Paul Voelkner w Kościele p.w. św. Barbary w Luboniu, wpisanym do rejestru zabytków decyzją Wojewody Poznańskiego nr 2629/A z dnia 24.09.1997 r. Zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Nr XXXIX/306/2021 z dnia 25 listopada 2021 r. rozszerzono zakres dotacji o budynki ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków. Uchwała określa zasady dotowania prac przy obiektach zabytkowych⁶.

Pod koniec 2021 r. Miasto w ramach rozbudowy Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Luboń udostępniło na stronie internetowej⁷ nową warstwę tematyczną dotyczącą danych o lokalizacji obiektów należących do Gminnej Ewidencji Zabytków, a także warstwę przedstawiającą obszary zdegradowane oraz rewitalizacji z GPR. Poszerza się zatem dostęp do informacji dla mieszkańców miasta.

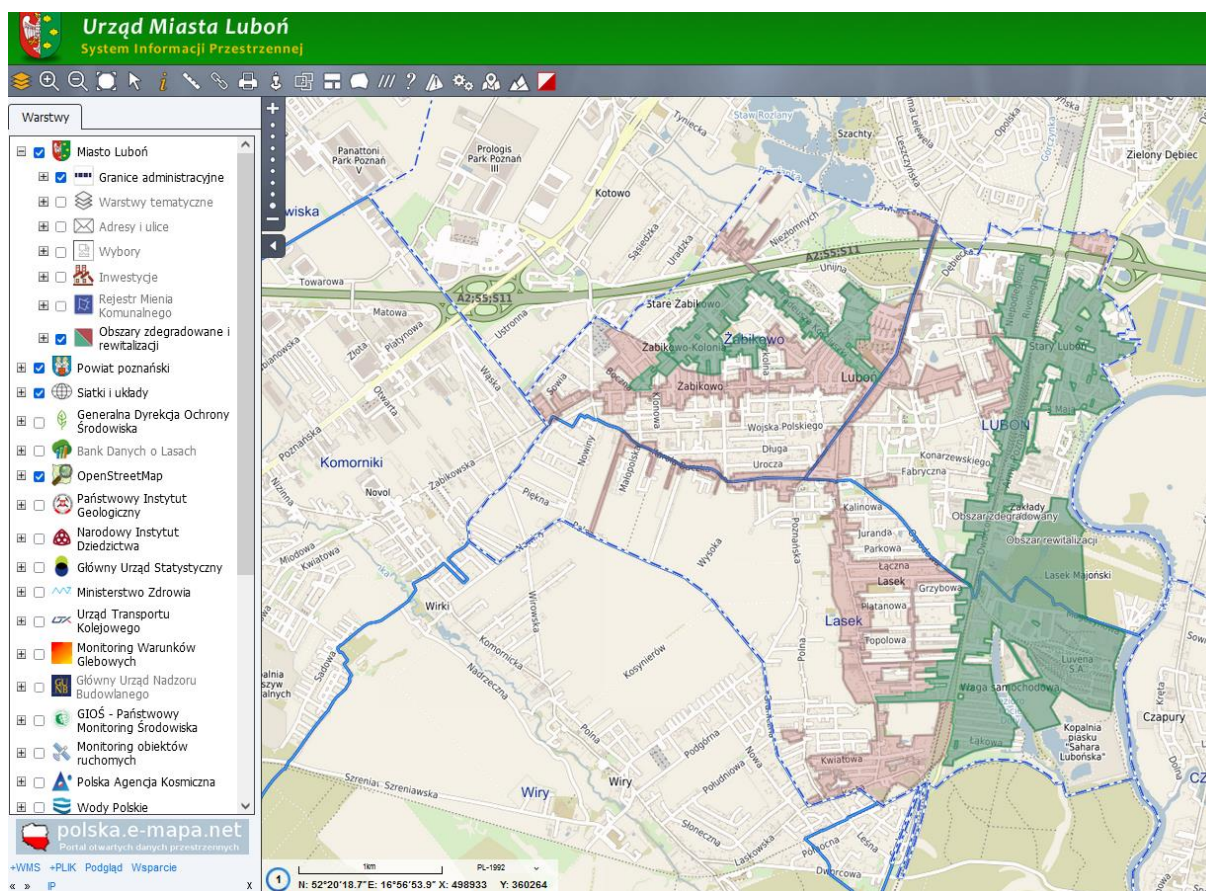
---

⁶ Udzielenie dotacji nastąpiło w 2022 r.

⁷ www.lubon.e-mapa.net

Ryc. 3. Strona Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Luboń z widoczną warstwą przedstawiającą obszary zdegradowane oraz rewitalizacji z GPR

Źródło: www.lubon.e-mapa.net

W 2019 r. Miasto Luboń dokonało zakupu lokalu przy ul. Sikorskiego 3, który został wyremontowany i dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Już w roku 2020 uruchomiono tam działalność Centrum Organizacji Pozarządowych w Luboniu, którego oferta obejmuje m.in. zajęcia dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, miejsce spotkań seniorów czy szkolenia dla osób bezrobotnych, a także miejsce spotkań stowarzyszeń i związków. Działalność instytucji wpisuje się w podstawowe założenia rewitalizacyjne, a jego lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji korzystnie wpływa na dostępność do tego typu usług i służy realizacji celów rewitalizacji. W Centrum działa także Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu „Czyste Powietrze” wspomniany wcześniej.

Zgodnie z metodologią zaproponowaną w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Luboń na lata 2017-2027 systematycznym badaniu podlegają także wskaźniki kryzysowe. Są to wskaźniki, które wykorzystano na potrzeby ostatecznej delimitacji obszaru zdegradowanego oraz rewitalizacji. Wśród analizowanych danych wybrano te, które z założenia miały stanowić listę porównywalnych i

reprezentatywnych wskaźników ze względu na poprawność metodologiczną oraz poprawność przestrzenną. Już po 2 latach obowiązywania programu, napotkano na problemy w agregacji danych z uwagi na zmiany w systemie pozyskiwania czy przechowywania danych – część z nich w związku ze zmianami prawnymi lub organizacyjnymi przestała być zbierana lub zmieniły się jednostki odniesienia, np. reforma edukacji zmieniła system szkolnictwa, a dla pozyskania danych o wieku budynków problematyczny jest brak informacji w tym zakresie dla budynków rozebranych.

Tab. 3. Dynamika wskaźników kryzysowych.

WSKAŹNIK STANU KRYZYSOWEGO	WARTOŚĆ WYJŚCIOWA 2017	WARTOŚĆ 2019	WARTOŚĆ 2021	REZULTAT
udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (%) ⁸	23,46	15,76	1,6	↓
liczba bezrobotnych długotrwale na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (os.) ⁶	10,72	7,68	6,9	↓
liczba osób objętych pomocą społeczną na 1000 mieszkańców (os.)	93,63	89,73	28,49	↓
liczba oczekujących na mieszkania socjalne na 1000 mieszkańców (os.)	25,15	4,98	0,92	↓
liczba czynów karalnych na 1000 mieszkańców (zdarzenia)	341,79	182,4	546	↑
liczba czytelników na 100 mieszkańców (średnio w roku) (os.) ⁹	5,14	22,41	18,67	↓
uczestnicy działań kulturalnych (biblioteki i ośrodka kultury) na 1000 mieszkańców (os.)	5,85	6,11	19,53	↑
frekwencja w wyborach samorządowych (%)	40,76	43,7	0	W 2021 r. nie odbywały się wybory samorządowe
średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty lub inne adekwatne wyniki nauczania w zależności od reformy oświatowej (%) ¹⁰	61,8	62,63	62,25	↓
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców (%)	19,49	constans	19,2	↓
podmioty zarejestrowane w CEDIG na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (szt.)	20,08	21,01	150	↑
udział obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem na 100 budynków (%)	9,19	Brak danych	155	Brak danych ¹¹
klasyfikacja ulicy w kategorii C (PM10) ¹²	klasa C	klasa C	Klasa C	Poprawa wskaźnika zależna od poprawy jakości

⁸ Brak danych GUS dotyczących stanu ludności w 2021 r., wskaźnik oparty na danych z 2020 r.

⁹ Wartość wskaźnika oparto na liczbie faktycznych użytkowników biblioteki (tj. liczbie osób, których aktywność została zarejestrowana poprzez aktywację karty bibliotecznej)

¹⁰ reforma systemu edukacji wymusiła zmianę wskaźnika (wskaźnik dotyczy aktualnie egzaminu ósmoklasisty)

¹¹ brak danych na podstawie, których można by dokonać mierzalnych analiz

¹² dotyczy klasyfikacji stężenia pyłu zawieszonego PM 10 dla strefy wielkopolskiej

				powietrza w całej strefie wielkopolskiej
Brak uzbrojenia ulic w kanalizację deszczową ¹³	17 ulic (co stanowi 44,7% OZ nie posiada kanalizacji deszczowej)	17 ulic (co stanowi 44,7% OZ nie posiada kanalizacji deszczowej)	13 ulic (co stanowi 36,84% OZ nie posiada kanalizacji deszczowej)	Poprawa wskaźnika z uwagi na sukcesywne uzupełnianie uzbrojenia
liczba mieszkań komunalnych na 1000 mieszkańców (szt.)	8,27	9,27	6,33	↓
Brak dostępu do ścieżki rowerowej ¹⁴	36 ulic (co stanowi 50,7% OZ nie posiada dostępu do ścieżki rowerowej)	36 ulic (co stanowi 50,7% OZ nie posiada dostępu do ścieżki rowerowej)	35 ulic (co stanowi 50% OZ nie posiada dostępu do ścieżki rowerowej)	Udostępniono system rowerów miejskich ¹⁵
obecność obiektów (mieszkalnych i innych) wpisanych do ewidencji zabytków	132 ulice (co stanowi 71,3% OZ posiada zabytki)	constans	constans	constans
udział budynków sprzed 1986 roku w ogólnej liczbie budynków (%)	61,49	Brak danych	Brak danych	Brak danych dotyczących wieku rozebranych budynków
klasyfikacja ulicy w kategorii C (PM10) ¹⁶	klasa C	klasa C	Klasa C	Poprawa wskaźnika zależna od poprawy jakości powietrza w całej strefie wielkopolskiej

Źródło: Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji.

Analiza wskaźników kryzysowych zawartych w tabeli nr 3 pozwala stwierdzić, że w większości odnotowano pożądane rezultaty. Koniecznie należy w tym miejscu wskazać, że wiele wskaźników ma charakter nominalny, czy to ze względu na ich specyfikę czy też na brak danych w badanych latach.

Na uwagę zasługuje bardzo duży spadek wskaźnika osób objętych pomocą społeczną jak i liczby osób oczekujących na przyznanie mieszkania komunalnego. Relatywne dane odnoszące się do liczby mieszkańców korzystających z tych form wsparcia maleją z roku na rok. Mimo, że bezwzględna liczba osób objętych pomocą społeczną wzrosła w stosunku do roku 2020, to w stosunku do rosnącej w mieście liczby mieszkańców trend jest malejący. Analogiczne korzystne wyniki odnotowano także w zakresie osób oczekujących na mieszkanie socjalne.

Nastąpił bardzo wyraźny wzrost liczby czynów karalnych. Mimo, że wskaźniki dotyczące przestępczości założono jako destymulanty, zatem ich oczekiwana wartość powinna spadać, to

¹³ Pierwotnie nazwa wskaźnika „brak kanalizacji deszczowej”. Dla poprawy czytelności danych dokonano korekty

¹⁴ Pierwotnie nazwa wskaźnika „dostęp do ścieżki rowerowej”

¹⁵ W roku 2022 funkcjonuje 10 stacji rowerów miejskich

¹⁶ dotyczy klasyfikacji stężenia pyłu zawieszzonego PM 10 dla strefy wielkopolskiej

odnotowano ich wzrosty. Według danych Policji oraz Straży Miejskiej w Luboniu w badanym okresie liczba przestępstw wzrastała, podobnie było z liczbą wykroczeń. Zjawisko może mieć związek ze społecznymi skutkami pandemii. Z roku na rok poprawia się natomiast wykrywalność przestępstw, co też ma przełożenie na wynik w tych kategoriach.

Znaczący wzrost widoczny jest także w liczbie przedsiębiorców w wieku produkcyjnym, którzy rozpoczęli działalność w 2021 r. Wskazuje to prawdopodobnie na pewną zmianę formy zatrudnienia na rynku pracy (praca zdalna).

Odnutowany niewielki spadek wskaźnika dotyczącego udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców może wynikać np. z migracji ludności. Wartość wskaźnika generalnie utrzymuje się na stałym poziomie, co dowodzić może, że struktura wieku ludności w dalszym ciągu zachowuje stałe proporcje.

W związku z brakiem danych w zakresie ogólnej liczby budynków w mieście w celu przybliżenia przedmiotowej kwestii tj. udziału obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem na 100 budynków (%) wskazana w powyższej tabeli wartość prezentuje liczbę budynków pokrytych azbestem na terenie obszaru zdegradowanego i obszarów rewitalizacji w ujęciu ogólnym tj. wskazana wartość przedstawia ogólną, zbiorczą liczbę budynków pokrytych azbestem, aktualizowaną corocznie, po usunięciu azbestu z nieruchomości. W 2020 i 2021 r. z obszarów zdegradowanego i rewitalizacji usunięto w sumie 63 azbestowych pokryć dachowych (w tym 19 z obszaru rewitalizacji). Liczba budynków pokrytych azbestem sukcesywnie się zmniejsza, a w badanym okresie na terenie całego miasta pozostało ich niespełna 300 z 533.

Poprawia się sytuacja w kwestii uzupełniania sieci kanalizacji deszczowej. Obecnie już tylko 13 z 72 ulic obszaru zdegradowanego nie posiada dostępu do kanalizacji deszczowej. Zaznaczyć należy, że inwestycje w nową infrastrukturę, w tym kanalizację deszczową są systematycznie planowane i projektowane.

Z kolei wskaźnik: brak dostępu do ścieżek rowerowych, rozumiany jako brak infrastruktury drogowej w danej ulicy w obszarze zdegradowanym, wyniósł 35. Aby wyjść naprzeciw potrzebom i jednocześnie niwelować brak wyposażenia ulic w ścieżki rowerowe, w 2021 r. zaplanowano wyznaczenie kontrapasów dla rowerów. Na terenie miasta działa sieć rowerów miejskich.

W zakresie wyników społecznych odnotowano wyraźne zwiększenie liczby uczestników działań kulturalnych (Biblioteki i Ośrodka Kultury). W rzeczywistości pandemicznej wydarzenia kulturalne zmieniły swoją formę, przenosząc się do sieci internetowej, a transmisje i spotkania online stały się ich nieodłącznym elementem, a wielokrotnie stanowiły jedyny nośnik przekazu/kontakt z adresatami owych wydarzeń.

Tab. 4. Wskaźniki realizacji GPR

Cel I. Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzmocnienia spójności społecznej oraz wzrostu jakości kapitału społecznego						
Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwan a zmiana	Stan faktyczny			
			2018	2019	2020	2021
Liczba wydarzeń kulturalnych (szt.)	5	wzrost	54	55	35	29
Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych (os.)	1000	Wzrost	3178	3183	1163	589
Liczba nowych produktów kulturalnych (szt.)	0	Wzrost	0	0	0	0
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie (osoby).	0	Wzrost	43	46	51	117
Liczba usług społecznych (h) ¹⁷	0	Wzrost	43	46	51	4 osoby
Liczba projektów aktywizujących osoby bezrobotne (szt.)	0	Wzrost	0	1	0	0
Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich (osoby)	6919	Wzrost	6919	6919	6919	6343 ¹⁸
Cel II. Kreowanie warunków dla zrównoważonego rozwój opartego na spójności i ładzie przestrzennym						
Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwana zmiana	Stan faktyczny			
			2018	2019	2020	2021

¹⁷ W perspektywie czasu dane agregowane dla tego wskaźnika zbierane są w godzinach pracy specjalistów, a nie jak pierwotnie zakładano w jednostce osób

¹⁸ Dane zaktualizowano

Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	256,77	Constans	0	0	256,77	256,77
Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (m ²)	0	Wzrost	0	0	0	0
Liczba wspartych obiektów infrastruktury społecznej (szt.)	0	Wzrost	2	2	2	2
Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury (os.)	0	Wzrost	21	34	34	34
Długość dróg dla rowerów (km)	3,05	Wzrost	3,05	3,05	3,35	3,35
Powierzchnia zrewitalizowanego obiektu (m ²)	0	Wzrost	572,84	545,67	2705,59	2509

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Luboń

W dobie pandemii wiele wydarzeń kulturalnych musiało zostać odwołanych z uwagi na ich charakter – wymagający bezpośredniego uczestnictwa, stąd ich mniejsza liczba. Te, które mogły się jednak odbyć były obciążone rygorami sanitarnymi, które wymusiły ograniczenie liczby uczestników.

Z perspektywy kolejnych miesięcy upływających w stanie pandemii wyraźnie odczuwalna stała się pogarszająca się sytuacja osób, które wymagają pomocy z uwagi na swoją sytuację życiową czy też materialną. Powyższe odzwierciedla podwojona liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie.

Poszczególne wskaźniki zostały przyjęte według zarekomendowanych korekt, wskazanych w poprzednim raporcie – wyjątek stanowi wskaźnik liczby usług społecznych, dla którego dane zostały podane jako liczba osób korzystających z przedmiotowych usług.

Podsumowanie

Na lata 2020 – 2021 tj. w raportowanym okresie, przypadło apogeum pandemii Covid-19, które odcisnęło swe piętno niemalże na wszystkich dziedzinach życia i gospodarki. Patrząc przez pryzmat procesów rewitalizacyjnych, stwierdzić można, że nastąpiło ich załamanie. Jednak należy także przyjąć odpowiedni punkt widzenia. Ze względu na obostrzenia pandemiczne i ogólną kondycję społeczeństwa, każde zorganizowane wydarzenie, podjęcie wysiłku inwestycyjnego w raportowanym okresie należy odnotować jako sukces w realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji. Akceptowalne jest także przesunięcie realizacji przedsięwzięć w harmonogramie. Odstępstwa czasowe nie są zjawiskiem

rzadkim przy realizacji zadań (nawet w sprzyjających warunkach), a obecnie jest oczywistym, że takowe wystąpiły.

Zakończenie prac budowlanych, i w późniejszym terminie prac wykończeniowych, przy Domu Włodarza pozwala na optymistyczne założenie, że już wkrótce będą mogły zostać zrealizowane kolejne przedsięwzięcia rewitalizacyjne uzależnione od postępu tych prac.

Należy podkreślić, że z powodzeniem zakończono kolejne etapy robót budowlanych przy budynkach zabytkowych (zakończono prace dekarские na kolejnym budynku przy ul. Kolonii PZNF oraz częściowo prace przy obiekcie „Hala Poelziga”). Wydarzenia kulturalne w Bibliotece i Ośrodku Kultury, wymagające bezpośredniego uczestnictwa, przekształcały się w miarę możliwości w formy zdalne, internetowe. Ilość wydarzeń kulturalnych zmalała, jednak odnotowano wzrost liczby ich uczestników (dzięki transmisjom internetowym). Podjęcie wysiłku organizacyjnego wydarzeń kulturalnych (nie ograniczając się do wyznaczonych w Gminnym Programie Rewitalizacji) wbrew pozorom ma niebagatelne znaczenie, w tym przypadku szczególnie dla kondycji psychicznej. Zarówno organizatorom jak i adresatom tych przedsięwzięć pozwalało to na, choć chwilowe, oderwanie się od otaczającej rzeczywistości.

Podsumowując można stwierdzić, że podjęte działania rewitalizacyjne odnoszą skutek, są zauważalne i odczuwalne – potrzebne. Sukcesem jest, że w tak trudnych czasach nie nastąpiło całkowite zaprzestanie działań, a jedynie spowolnienie z uwagi na pandemię. Mając na uwadze napotkane trudności, „awaryjnie” wdrażane sposoby realizacji niektórych przedsięwzięć, można przyjąć, że posiadamy swoistą promesę, że założone w Gminnym Programie Rewitalizacji przedsięwzięcia będą prowadzone i kontynuowane skutecznie.

W analizowanym okresie nie wpłynęły żadne wnioski od beneficjentów o zmianę zakresu przedsięwzięć rewitalizacyjnych ani nowe wnioski do wpisania na listę działań.

Wobec powyższego, nie stwierdzono potrzeby aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Luboń.